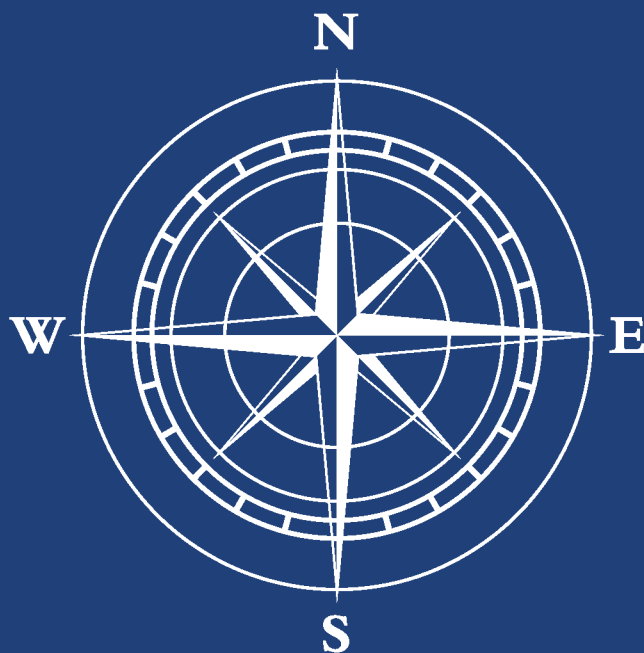

Tor Erik Jensen (red.)

Lovsamling for sjøfolk og maritim utdanning

Compendium of laws for seafarers
and maritime education

Lovsamling for sjøfolk og maritim utdanning

Compendium of laws for seafarers and maritime education

Tor Erik Jensen (red.)

Lovsamling for sjøfolk og maritim utdanning

21. utgave
à jour pr. 1. august 2025

Tor Erik Jensen (Ed.)

Compendium of laws for seafarers and maritime education

21st Edition
up to date as of 1 august 2025

© CAPPELEN DAMM AS, 2025

21. utgave, 1. opplag

ISBN 978-82-02-88877-0

Omslag: Anders Tangerud, Cappelen Damm AS

Sats: Lovdata og Sjøfartsdirektoratet

Trykk og innbinding: Merkur Grafisk AS

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Cappelen Damm AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Enhver bruk av hele eller deler av utgivelsen som input eller som treningskorpus i generative modeller som kan skape tekst, bilder, film, lyd eller annet innhold og uttrykk, er ikke tillatt uten særskilt avtale med rettighetshaverne.

Bruk av utgivelsens materiale i strid med lov eller avtale kan føre til inndragning, erstatningsansvar og straff i form av bøter eller fengsel.

Papiret i Cappelen Damms bøker er hentet fra bærekraftig skogsvirke. Ingen av forlagets produkter bidrar til avskoging eller forringelse av skog. Cappelen Damm arbeider for å redusere miljøbelastningen fra våre bøker så mye som mulig.

Les mer om Cappelen Damms miljøarbeid ved å skanne QR-koden:

www.cda.no

e-post: akademisk@cappelendam.no

Forord til 21. utgave

De utvalgte lover og forskrifter er som i tidligere utgaver gruppert etter innhold av særlig relevans for studenter under maritim utdanning og ansatte i skipsfartsnæringen.

Den som til daglig har tilgang til alle rettskilder ved et tastetrykk og har kunnskap både om hvor kildene er å finne, og dessuten kan anvende dem til løsningen av et rettslig problem, klarer seg uten et oppslagsverk i papir. Studenter under maritim utdanning som skal tilegne seg kunnskap vil ved å anvende lærebøker og lovsamling i kombinasjon oppnå innsikt både i hvordan ulike rettslige problemer løses og om lov- og regelverket som finnes. De bør dermed fortsatt ha tilgang til en lovsamling som inneholder de meste sentrale lover og forskrifter for skipsfartsnæringen. Rent praktisk er boken også et viktig hjelpemiddel under en skriftlig skoleeksamen.

Noen endringer er gjort i denne utgaven. Blant annet er forskrifter relatert til visse sider av myndighetskontroll tatt ut. Tilbake står fem kapitler med konsentrasjon om handlingsnormer for kommersiell drift og operasjon av skip, ivaretagelse av skip og last, mennesker og miljø, samt konsekvenser av brudd på normene. Redaksjonen mottar gjerne forslag til forbedringer.

Skipsfartens internasjonale preg med engelsk som arbeidsspråk tilsier at de viktigste lover og forskrifter også gjengis i engelsk oversettelse. Samlingen inneholder derfor engelsk oversettelse av de lover, forskrifter og regler der dette er tilgjengelig.

21. utgave er à jour per 1. august 2025.

Tor Erik Jensen

Husøysund, 31. juli 2025

Innhold / Content

1. Skip og sikkerhet / Ship and Safety	9
1.1. Lov om sjøfarten (sjøloven) LOV-1994-06-24-39	9
1.2. Lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) LOV-2007-02-16-9	138
1.3. Forskrift om forebygging av sammenstøt på sjøen (Sjøveisreglene) FOR 1975-12-01-5	157
1.4. Forskrift om sikkerhetsstyringssystem for norske skip og flyttbare innretninger FOR 2014-09-05-1191	188
1.5. The Norwegian Maritime Code of 24 th June 1994, No. 39	198
1.6. Act relating to ship safety and security (Ship Safety and Security Act)	299
1.7. Regulations of 1st. December 1975 No. 5 for preventing collisions at sea Rules of the Road at Sea	319
1.8. Regulations of 5th September 2014 No. 1191 on a safety management system for Norwegian ships and mobile offshore units	342
2. Bemanning/Manning	371
2.1. Lov om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeidsloven) LOV-2013-06-21-102	371
2.2. Forskrift om bemanning av norske skip (bemanningsforskriften) FOR-2009-06-18-666	394
2.3. Forskrift om arbeids- og hviletid på norske passasjer- og lasteskip mv. FOR-2007-06-26-705	398
2.4. Forskrift om klagerett for den som har sitt arbeid på skip FOR-2013-08-19-998	402
2.5. Act relating to employment protection, etc. for employees on board ships (Ship Labour Act)	404
2.6. Regulations of 18th June 2009 No. 666 concerning the Manning of Norwegian Ships (Manning Regulations)	429
2.7. Regulations of 26th June 2007 No. 705 on hours of work and rest on board Norwegian passenger and cargo ships etc.	433
2.8. Regulations of 19th August 2013 No. 998 on the right to lodge complaints for persons working on board ship	437
3. Skipsregistrering / Registration, name etc.	439
3.1. Lov om norsk internasjonalt skipsregister [NIS-loven] LOV-1987-06-12-48	439
3.2. Act of 12th June 1987 No 48 relating to a Norwegian International Ship Register NIS	445

4. Forurensning / Pollution	451
4.1. Forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger FOR-2012-05-30-488	451
4.2. Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) FOR-2004-06-01-931	463
4.3. Forskrift om undersøkelse, stansing og bording av utenlandsk skip ved mistanke om miljøovertredelse FOR-2007-07-02-850	474
4.4. Forskrift om gjenvinning av skip og flyttbare innretninger FOR-2018-12-06-1813	476
4.5. Forskrift om sertifikater for forsikring og annen sikkerhet etter sjøloven mv. FOR-2019-11-11-1492.....	524
4.6. Regulations of 30 May 2012 No. 488 on environmental safety for ships and mobile offshore units	529
4.7. Regulations of 1 June 2004 No. 931 on pollution control (Pollution Regulations) (excerpts from the Regulations).....	537
4.8. Regulations of 2 July 2007 No. 850 on investigation, stopping and boarding of foreign ships in the event of suspicion of an environmental violation	557
4.9. Regulations on the recycling of ships and mobile offshore units.....	559
4.10. Regulations of 11th November 2019 No.1492 on certificates for insurance and other security pursuant to the Norwegian Maritime Code, etc.....	596
5. Straffebestemmelser etc. / Punitive regulations and reactions etc.	601
5.1. Forskrift om fastsettelse av tvangsmulkt i henhold til skipssikkerhetsloven § 50 FOR-2008-12-31-1587.....	601
5.2. Forskrift om skipsførerens og rederiets plikter i tilfelle straffbare handlinger av alvorlig art begås om bord og melding om savnede personer FOR-2005-03-01-235	603
5.3. Forskrift om overtredelsesgebyr etter skipssikkerhetsloven, skipsarbeidsloven og NIS-loven FOR-2020-07-27-1596.....	605
5.4. Regulations of 31 December 2008 No. 1587 on the determination of coercive fines pursuant to the Ship Safety and Security Act section 50.....	606
5.5. Regulations on violation fines pursuant to the Ship Safety and Security Act, the Ship Labour Act and the NIS Act	609
5.6. Regulations of 1 March 2005 No. 235 on the obligations of the master and company in the event that a criminal offence of a serious nature is committed on board ship, and on notification of missing persons.....	611

1. Skip og sikkerhet / Ship and Safety

24.06.1994 nr. 39

Ajourført med endringer, senest 20.12.2018 nr. 115 fra 11.02.2025

Ajourført med endringer, senest 20.12.2023 nr. 115 fra 01.01.2024

1.1. Lov om sjøfarten (sjøloven) LOV-1994-06-24-39

Jf. tidligere NL 4de bok, forordning 16 feb 1725, forordning 18 mars 1776 (med tilleggsforordninger 21 juni 1777, 15 jan 1781), lov 24 mars 1860 (med tilleggslover 6 mars 1869, 3 juni 1874 og 21 mars 1883 nr. 2), 20 juli 1893 nr. 1. Jf. nå lover 12 juni 1987 nr. 48, 4 des 1992 nr. 121, 26 juni 1998 nr. 47, 16 feb 2007 nr. 9, 21 juni 2013 nr. 102.

Del I. Skip

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

I. Nasjonalitet m v

§ 1. Nasjonalitetsvilkår

Et skip skal anses som norsk når det ikke er innført i annet lands skipsregister og det eies av:

1. norske statsborger;
2. partrederi eller annet norsk selskap hvor medlemmene hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser, dersom norske statsborgere er medeiere for minst 6/10;
3. kommandittselskap, dersom norske statsborgere eier minst 6/10 av den ansvarlige kapital og minst 6/10 av kommandittkapitalen;
4. selskap med begrenset ansvar som ikke går inn under nr. 3, dersom selskapets hovedkontor og styrets sete er i Norge og styrets flertall, herunder styrelederen, består av norske statsborgere som er bosatt i Norge og har bodd her i de to siste år, og norske statsborgere eier aksjer eller andeler svarende til minst 6/10 av selskapets kapital og kan utøve stemmerett i selskapet med minst 6/10 av stemmene.

Ved anvendelsen av denne paragraf skal likt med det som eies av norsk statsborger, regnes det som eies av den norske stat, institusjon eller fond som styres av den norske stat, norsk kommune, selskap som selv fyller vilkårene i første ledd, eller norsk bank, stiftelse eller forening dersom styret har sitt sete i Norge og styrets flertall består av norske statsborgere bosatt i Norge.

Ved anvendelsen av denne paragraf skal likt med det som eies av norsk statsborger, regnes det som eies av person, selskap eller virksomhet som omfattet av bestemmelsene i EØS-avtalen.¹ Dersom skipet eies av selskap, virksomhet eller lignende må dette være stiftet i samsvar med lovgivningen i et av landene tilknyttet EØS-avtalen¹ og ha sitt vedtektsbestemte sete, sin hovedadministrasjon eller sitt hovedforetak i et av disse landene. Likt med kravet til norsk statsborgerskap og bopel for styrets medlemmer i første ledd nr. 4 regnes statsborgerskap og bopel i land tilknyttet EØS-avtalen. Det er et vilkår at skipet inngår som ledd i en økonomisk virksomhet som er etablert i Norge, og at skipet drives fra Norge. Dersom skipet benyttes i fritidsøyemed og ikke inngår i en økonomisk virksomhet, kan det eies av en person som er bosatt i Norge og som er statsborger fra et land tilknyttet EØS-avtalen.²

Eies et skip av en utenlandsk statsborger som har fast bosted i Norge og som ikke er fra en av medlemsstatene i EØS-avtalen,² kan departementet i særlige tilfelle godkjenne skipet som

norsk. Likeledes kan departementet i særlige tilfelle gjøre unntak fra kravene i første ledd nr. 2 til 4 jf annet ledd om at norske statsborgere skal eie minst 6/10 av kapitalen og kunne utøve stemmerett med minst 6/10 av stemmene.

Dersom eieren ikke har fast bosted i Norge, skal han oppnevne en representant, bosatt i Norge og med statsborgerskap fra et land tilknyttet EØS-avtalen,¹ som har fullmakt til å ta imot søksmål på vegne av eieren.

Et skip som anses som norsk etter § 1 første ledd, anses likevel ikke som norsk så lenge det i henhold til § 40 b er bareboatregistrert i et annet lands skipsregister.

Et skip som er innført i et annet lands skipsregister, anses likevel som norsk hvis det er bareboatregistrert i norsk skipsregister i henhold til § 40.

0 Endret ved lover 8 des 1995 nr. 65 (ikr. 1 jan 1996), 21 jan 2000 nr. 8, 27 juni 2008 nr. 72 (ikr. 1 juli 2008 iflg. res. 27 juni 2008 nr. 743), 17 april 2020 nr. 28 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 17 april 2020 nr. 818).

1 Jf. EØS-avtalen art. 31 og 34.

2 Jf. EØS-avtalen art. 28.

§ 2. Dødsbo, uskifte og tvangssalg

Når noen som eier norsk skip eller aksje eller andel i selskap som nevnt i § 1, er død, beholder skipet sin nasjonalitet så lenge dødsboet står under skiftebehandling ved norsk tingrett, uten hensyn til arvingens nasjonalitet. Gjenlevende ektefelle som sitter i uskiftet bo, regnes ved anvendelsen av § 1 som eneier av boets aktiva.

Har noen ved tvangssalg kjøpt norsk skip for å redde en fordring som tilhører vedkommende og som denne har panterett for i skipet, kan departementet samtykke i at skipet midlertidig forblir norsk selv om vilkårene i § 1 ikke er oppfylt. Samtykket gjelder for den tid og på de vilkår som departementet fastsetter.

0 Endret ved lov 30 aug 2002 nr. 67 (ikr. 1 jan 2003 iflg. res. 30 aug 2002 nr. 938).

§ 3. Bestyrernde reder m m

Eies norsk skip av enkeltperson, jf § 1 nr 1, som ikke har bopel i Norge, skal eieren oppnevne en representant som fyller vilkårene for å være bestyrernde reder i partrederi, jf § 103, og som har samme fullmakt som denne. Departementet kan om nødvendig sette en frist for oppnevning. Har eieren ikke oppnevnt representant innen fristens utløp, kan departementet bestemme at skipet ikke skal anses som norsk. Skipet er i så fall utelukket fra norsk skipsregister og blir eventuelt å slette.

Eies norsk skip av partrederi eller annet selskap som nevnt i § 1 nr 2, skal det velges bestyrernde reder etter reglene i § 103. Første ledd annet til fjerde punktum gjelder tilsvarende dersom ikke minst ett av medlemmene i partrederiet eller selskapet er norsk statsborger bosatt i Norge eller, i tilfelle som nevnt i § 1 annet ledd, er likestilt med norsk statsborger etter § 1 annet ledd.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for kommandittselskap, jf § 1 nr 3, hvor ikke minst ett av de ansvarlige medlemmer er norsk statsborger bosatt i Norge eller, i tilfelle som nevnt i § 1 annet ledd, er likestilt med norsk statsborger etter § 1 annet ledd.

Reglene i denne paragraf kommer bare til anvendelse på skip som skal være forsynt med nasjonalitetsbevis, jf § 5.

§ 4. Særregler for visse skip

Skip utstyrt for å brukes stasjonært til boring etter eller utnyttning av undersjøiske naturforekomster, anses som norsk når det ikke er innført i et annet lands skipsregister, og det eies av:

1. norsk statsborger;
2. partsrederi eller annet selskap hvor medlemmene hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser, dersom norske statsborgere er medeiere for minst 6/10;
3. andre selskaper, dersom selskapet er registrert i Norge.

I de tilfeller som er nevnt i nr. 1 og 2, gjelder § 1 annet til femte ledd og § 2 og § 3 tilsvarende.

Når et skips bruttotonnasje ikke er over 1.000 tonnasjeenheter/register tonn og skipet hovedsakelig brukes i eierens bedrift i Norge, anses skipet som norsk, dersom eierens bedrift har sitt sete og hovedkontor i Norge og skipsfart ikke inngår som selvstendig ledd i bedriftens

virksomhet. Som skipsfart regnes også bergings-, slepings- og bukservirksomhet samt fiske og fangst.

Et skip som anses som norsk etter første ledd, anses likevel ikke som norsk så lenge det i henhold til § 40 b er bareboatregistrert i en annen stat.

Et skip som er innført i et annet lands skipsregister, anses likevel som norsk hvis det er bareboatregistrert i norsk skipsregister i henhold til § 40.

- 0 Endret ved lover 8 des 1995 nr. 65 (ikr. 1 jan 1996), 21 jan 2000 nr. 8, 17 april 2020 nr. 28 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 17 april 2020 nr. 818).

§ 5. *Flaggføring. Nasjonalitetsbevis*

Norsk skip har rett til å føre norsk flagg. Kongen gir nærmere forskrifter om flaggføring og eventuelt om adgang for andre skip til å føre norsk flagg.

Norsk skip som er registreringspliktig etter § 11 annet ledd, bareboatregistrert etter § 40 eller går i utenriks fart, skal være forsynt med norsk nasjonalitetsbevis. Kongen kan gi forskrifter om å fritta skip som ikke er registreringspliktige, for å ha nasjonalitetsbevis. Eier av norsk skip kan i ethvert tilfelle forlange utstedt nasjonalitetsbevis for skipet. Skal nasjonalitetsbevis utstedes for skip som ikke er registreringspliktig, må skipet innføres i skipsregisteret, jf § 11 tredje ledd.

Nasjonalitetsbevis utstedes av den myndighet som har innført skipet i skipsregisteret. Midlertidig nasjonalitetsbevis kan i særlige tilfelle utstedes av Sjøfartsdirektoratet. Er skipet i utlandet, kan beviset utstedes av vedkommende norske utenriktjenesteansatt som har fått fullmakt av Sjøfartsdirektoratet. Kongen kan gi regler om at denne kan utstede bevis uten fullmakt hvis det haster.

Kongen gir nærmere forskrifter om nasjonalitetsbevis og deres innhold, om rettelse i eller ombytting av bevis og om tilbakelevering.

Reglene om nasjonalitetsbevis gjelder ikke skip med største lengde under 10 meter.

- 0 Endret ved lover 17 april 2020 nr. 28 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 17 april 2020 nr. 818), 16 juni 2023 nr. 34 (i kraft 1 okt 2023 iflg. res. 16 juni 2023 nr. 944).

§ 6. *Luftputefartøyer*

Reglene i §§ 1 til 3 gjelder tilsvarende for luftputefartøyer. Det samme gjelder § 5 for så vidt Kongen ikke bestemmer annet.

II. Navn, hjemsted m m

§ 7. *Navn*

Ethvert skip som innføres i skipsregisteret, skal ha navn, som bestemmes av eieren. Navnet må skille seg tydelig ut fra navn på alle andre registrerte skip. Skip som hører til samme rederi eller rederigruppe, kan likevel ha samme navn når de betegnes med forskjellig nummer. Navnet må ikke på utilbørlig måte gripe inn i særpreget navneskikk som blir brukt av et annet rederi.

Skipets navn kan senere endres når skipet skifter eier. Skipsregistrene kan samtykke i at skipet også i andre tilfeller blir gitt nytt navn når det er rimelig grunn til det. Registerføringen skal sende melding om endring av navn til alle som har registrerte rettigheter i skipet.

Skipnavn kan ved melding til Skipsregistrene reserveres så snart det er sluttet avtale om kjøp eller bygging av skipet. Også i andre tilfeller kan Skipsregistrene, når det er grunn til det, reservere et skipnavn for en søker for et tidsrom av inntil 5 år om gangen. Når et navn er reservert, har det samme vern som navn på skip som er innført i skipsregisteret.

— — —

Med unntak av første ledd første punktum og annet ledd gjelder reglene i denne paragraf bare for registreringspliktige skip, jf § 11 annet ledd.

Kongen kan gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i denne paragraf.

- 0 Endret ved lov 16 feb 2007 nr. 9 (ikr. 1 juli 2007 iflg. res. 16 feb 2007 nr. 170).